LUNDS UNIVERSITET

Samhällsvetenskapliga fakulteten

SOAP15, Grundläggande psykoterapiutbildning i familjeterapi på systemteoretisk/interaktionistisk grund, 45 högskolepoäng

Basic Systems-Theoretical and Interactionist Psychotherapy Training in Family Therapy, 45 credits

Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Socialhögskolans institutionsstyrelse 2015-06-09 och senast reviderad 2016-09-14. Den reviderade kursplanen gäller från och med 2017-08-28, höstterminen 2017.

Allmänna uppgifter

Kursen ges som fristående kurs.

Undervisningsspråk: Svenska
Inslag på engelska förekommer.

Huvudområde	*Fördjupning*
Socialt arbete	AXX, Avancerad nivå, kursens fördjupning kan inte klassificeras

Kursens mål

För godkänt resultat på kursen ska studenten

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om centrala teorier och metoder inom området familjeterapi på systemteoretisk och interaktionistisk grund

- visa kunskap om och förståelse för olika psykoterapiformer

- visa fördjupade kunskaper om centrala teorier och modeller för beskrivning och förklaring av dysfunktionella tillstånd och svårigheter utifrån ett familjeterapeutiskt perspektiv

- visa kunskap om grundläggande forskningsmetodik inom området psykoterapi

- visa kunskap om och kunna redogöra för hantering av ansvarsfrågor i det psykoterapeutiska arbetet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att omsätta sin kunskap om olika familjeterapeutiska teorier och modeller i det psykoterapeutiska arbetet med familjer
- visa förmåga att utifrån vedertagna utvärderings- och mätmetoder följa upp den psykoterapeutiska behandlingen
- visa förmåga att följa kunskapsutvecklingen inom psykoterapiområdet
- visa fördjupad förmåga till empatisk inlevelse i mötet med familjer
- visa förmåga att under handledning genomföra familjeterapeutiskt behandlingsarbete
- visa förmåga att tillgodogöra sig handledning på ett konstruktivt sätt
- visa förmåga att i samverkan med familjen genomföra kliniska bedömningar
- visa förmåga att upprätthålla, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom området för sustemteoretisk och interaktionistisk familjeterapi.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att i samverkan med familjen genomföra kliniska bedömningar samt visa förmåga att självständigt tillämpa ett professionellt och etiskt förhållningssätt i relation till patienter/klienter och deras familjer
- visa förmåga att aktivt och kritiskt reflektera över sin roll i det terapeutiska arbetet och självständigt bedöma när behandlingsarbetet kräver handledning

Kursens innehåll

Kursen syftar till att studenten skall förvärva grundläggande teoretiska och praktiska färdigheter i psykoterapeutiskt arbete. Kursen ger teoretisk bas och metodkunskap för psykoterapeutiskt arbete under handledning.

Kursen omfattar fem delkurser som löper delvis parallellt.

Delkurs 1: Teori och metod, 20 högskolepoäng

Delkursen innehåller i huvudsak en genomgång av metoder och centrala teorier inom området för systemteoretisk och interaktionistisk familjeterapi. Terapeutiska interventioner, förhållningssätt, och samtals- och intervjuteknik studeras och tränas. Dessutom belyses skeenden i den terapeutiska relationen mellan terapeut och familj/familjemedlemmar.

Delkurs 2: Psykopatologi och psykiatrisk diagnostik samt metoder för bedömning och problemformulering, 10 högskolepoäng

Delkursen innehåller genomgång av centrala teorier och modeller för beskrivning och förklaring av dysfunktionella processer i familjer. Familjens olika utvecklingsfaser studeras utifrån ett systemteoretiskt /interaktionistiskt perspektiv där studenten får möjlighet att kritiskt reflektera hur samhälls- och familjeförhållanden påverkar kvinnor

och mäns livsbetingelser. Delkursen ger också kunskap om utvecklingspsykologi och anknytningsteori.

Delkurs 3: Vetenskapsteori och behandlingsforskning, 3 högskolepoäng

Delkursen behandlar vetenskapsteori och behandlingsforskningens metoder och resultat. Vetenskapliga artiklar granskas. I undervisningen sker en genomgång av grundläggande begrepp inom vetenskapsteori.

Delkurs 4: Lagstiftning, etik och journalföring, 2 högskolepoäng

Delkursen behandlar lagar och etiska regler som styr klinisk verksamhet, handledning, dokumentationsformer och forskningarbete.

Delkurs 5: Handlett klientarbete, 10 högskolepoäng

Delkursen omfattar en integrering av teori och metod. Studenten omsätter den kunskap som inhämtas på utbildningens andra kurser i praktisk tillämpning i ett teraputiskt arbete med familjer. Fortlöpande under utbildningen bedriver studenten individuellt terapeutiskt arbete under handledning. Handledningen ges i grupper (om 6-8 personer) och omfattar totalt 120 timmar. I handledningen skall ingå behandling av minst tre olika familjer med olika problematik varav minst en familj skall innehålla behandling där barn under 18 år är patient. Vid handledningen används ljud- och bildinspelningar av familjesessionerna.

Studenten skall vid varje handledning presentera ett skriftligt protokoll över områden som är aktuella för handledningstillfället.

I handledningsmomentet ingår också en redovisningsuppgift kopplad till ett ärende som redovisats i handledningen. Denna görs dels i form av en skriftlig sammanfattning och en muntlig presentation.

Kursens genomförande

I undervisningen ingår föreläsningar, seminarier och klientarbete under handledning. Studenten uppmuntras till aktivt och självständigt kunskapsinhämtande, kritisk granskning och reflektion. Integrering av de teoretiska momenten med praktisk tillämpning betonas starkt under hela utbildningen.

Det handledda klientarbetet ska genomföras utan avbrott under termin två och tre. Detsamma gäller delkurserna Teori och metod och Psykopatologi och psykiatrisk diagnostik samt metoder för bedömning och problemformulering som läses sammanhängande under termin två och tre. I de fall studieuppehåll måste göras under eller emellan andra och tredje terminen måste studenten återuppta studierna vid delkursens start på termin 2.

Deltagande i seminarier, handledning och klientarbete är obligatoriskt. Frånvaro från enstaka tillfällen kompenseras i samråd med aktuell lärare och kursansvarig.

Kursens examination

För att bli godkänd på kursen krävs att samtliga prov och obligatoriska moment på alla delkurser är godkända.

Examination på delkurs 1-4 sker genom aktivt deltagande i seminarier och fullgörandet av arbetsuppgifter, genom skriftliga och muntliga prov samt genom godkänt aktivt deltagande i handledning.

I samband med kursen erbjuds tre provtillfällen; ordinarie prov, omprov och uppsamlingsprov. Inom ett år efter att kursen genomgått en större förändring eller upphört erbjuds minst två ytterligare provtillfällen men i enlighet med då gällande kursplan.

För godkänt på delkurs 5 krävs förutom fullgjord handledning och skriftliga rapporter också fullgjort deltagande i det psykoteraputiska arbetet med patient/klient. Examinationen sker på grundval av handledarens bedömning i samråd med examinator. Handledningen utvärderas kontinuerligt under handledningens gång. Utvärderingen har fokus både på studentens utveckling som terapeut och på handledningssituationen och relationen med medstudenter och handledare. Studentens förmåga att omsätta den teoretiska kunskapen till praktiskt utförande och studentens förmåga att ta till sig handledning och att fungera i grupp beaktas.

Handledningen är begränsad till två tillfällen, ordinarie handledningstillfälle samt ytterligare ett tillfälle. Har studenten ej erhållit godkänt inom tidsramen för ordinarie handledning erbjuds studenten möjlighet till ytterligare handledning. Antalet handledningstillfällen beslutas i samråd med handledare och examinator utifrån studentens tidigare resultat och uppnådda färdigheter och förmågor.

Om arbetsplats/praktikplats upphör under pågående utbildning är det studentens eget ansvar att finna ny arbetsplat/praktikplats.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd.
För slutbetyget Godkänd krävs att kursdeltagaren fullföljer samtliga examinationsuppgifter och uppfyller de mål som anges för kursen.

Vid kursens start informeras studenten om kursplanens lärandemål samt om betygsskalan och dess tillämpning i kursen.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs särskild behörighet.

För särskild behörighet krävs att den sökande uppfyller samtliga krav nedan:

1. har någon av följande yrkesexamen: socionomexamen, sjuksköterskeexamen med specialisering i psykiatri, psykologexamen eller läkarexamen. Även sjukgymnast, arbetsterapeut, logoped, specialpedagog eller specialistsjuksköterska kan bedömas som behörig under förutsättning att den sökande har 30hp i psykologi eller psykiatri.

2. har minst två års arbetslivserfarenhet med professionell människovårdande inriktning efter yrkesexamen. Anställningen skall ha omfattat minst 50 procent av en heltidsanställning.

3. under utbildningstiden har arbetsuppgifter på arbetsplats/praktikplats, annan än i egen verksamhet, som innebär kontinuerliga patient/klientkontakter. Detta innebär att den sökande under kurstiden ska ha sådana terapeutiska uppgifter på arbetsplatsen/praktikplatsen som kan utgöra underlag för meningsfull handledning

inom vald inriktning. Dessa arbetsuppgifter skall skriftligen intygas av arbetsgivare/praktikansvarig. Anställningen/praktiktjänstgöringen skall omfatta minst 50 procent motsvarande en heltidsanställning och fortgå under hela utbildningstiden.

4. Svenska 3/B

Övrigt

Denna kurs kan inte ingå i samma examen som SOAP05 Grundläggande psykoterapiutbildning i familjeterapi på systemteoretisk/interaktionistisk grund, 45hp.

Prov/moment för kursen SOAP15, Grundläggande psykoterapiutbildning i familjeterapi på systemteoretisk/interaktionistisk grund

Gäller från V16

1501 Teori och metod 1, 10,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
1502 Psykopatologi 1, 2,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
1503 Handlett klientarbete 1, 2,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning
1504 Teori och metod 2, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
1505 Psykopatologi 2, 2,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
1506 Vetenskapsteori och behandlingsforskning, 3,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Gruppuppgift
1507 Etik, 2,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning
1508 Handlett klientarbete 2, 2,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning
1509 Teori och metod 3, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
1510 Psykopatologi 3, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemprov
1511 Handlett klientarbete 3, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning och fallbeskrivning